

Asia: VN/16052/2021

Kulttuurin tulevaisuustyöryhmän raportti

Lausunnonantajan lausunto

Miten työryhmän raportti onnistuu sanoittamaan ja viestimään kulttuurialan tilannetta ja kehittämishaasteita alan jälleenrakennuksen ja vahvistamisen tarve huomioiden?

Se nostaa tiiviisti esille keskeiset asiat eli kulttuurin merkityksen tunnistamisen ja tunnustamisen, kulttuurin taloudellisen tuen ja investointiluonteen, kulttuuritoimijoiden ja taitelijoiden osaamisen ja toimeentulon takaamisen sekä kansalaisen kulttuurin kuluttamisen. On tärkeä tunnistaa tapahtunut ja tapahtumassa oleva muutos ja muutostarve noissa kaikissa osa-alueissa.

Mitkä raportin toimenpide-esityksistä ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa (max 5)?

- Liudentaa kulttuurin ja luovien alojen edistämiseen liittyviä hallinonalojen välisiä rajoja.
- Valtion rahoituksen nostaminen prosenttiin sekä kannustaa kuntia lisäämään kulttuurin rahoitusta.
- Vahvistaa kulttuurialan osaamispohjaa sekä kykyä vastata tulevaisuushaasteisiin.
- Taata freelancereiden sosiaaliset oikeudet, riittävä sosiaaliturva ja työehdot.
- Hyödyntää kulttuurin edistämisessä paikalliset ja alueelliset voimavarat.

Miten voidaan mielestänne vaikuttaa siihen, että työryhmän viestit tulevat huomioiduiksi ja esitykset toteutetuiksi mahdollisimman hyvin seuraavalla hallituskaudella?

Hyvällä yhteistyöllä ja nostamalla kulttuuri mukaan keskusteluun aina ja joka paikassa ja asiayhteydessä. Se liittyy kaikkeen ihmisten ja ihmisten väliseen toimintaan.

Lukukohtaiset kommentit

**Luku 1: Annamme kulttuurillemme sille kuuluvan arvostuksen.
Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

Kulttuurin kokonaisvaltaisesta merkityksestä ja tärkeydestä hyvinvoinnillemme ei koskaan puhuta liikaa. Se tulee nostaa kulttuuri mukaan keskusteluun aina ja joka paikassa ja asiayhteydessä. Se liittyy kaikkeen ihmisten ja ihmisten väliseen toimintaan.

**Luku 2: Kasvatamme hyvinvointiamme investoimalla kulttuuriin.
Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

Kulttuuri on investointi tulevaisuuteen. Valtion tulee lisätä omaa rahoitustaan prosenttiin sekä positiivisin keinoin kannustaa kuntia kasvattamaan omaa osuuttaan. Samalla tulee tiedostaa se, että kunnat ovat kuitenkin erilaisia ja niillä on kulttuuripalvelujen tuottajina erilaisia rooleja. Esimerkiksi maakuntakeskukset tuottavat kulttuuripalveluja merkittävässä määrin myös naapurikuntien ja koko maakuntien asukkaille.

**Luku 3: Tuemme tekijöitä ja vahvistamme samalla talouttamme.
Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

Toisaalta on tunnistettava se, että kulttuurialaan liittyy omia erityispiirteitä, mutta samalla on tiedostettava se, että alan ammattilaisille tulee antaa koulutuksessa sekä toiminnassa toimintamahdollisuudet, jotka vahvistavat esimerkiksi yrittäjyyttä ja tuotteistamista. Alalla on paljon osaamista, mutta sitä ei vielä osata riittävästi tuottaa selkeiksi tuotteiksi ja palveluiksi. Ihmiset ja muut asiakkaat ostavat, kun se on sujuvaa ja kohtuuhintaista: ilmaisia palveluja ei ole, joten ammattilaisten ei sen enempää pitäisi tarjota niitä esimerkiksi hankerahan avulla kuin ostajan niitä toivoa saavansa normaalitilanteessa. Kumpikin näistä vääristää kokonaiskuva. Erityisryhmille suunnattavat palvelut, kuten Kaikukortti ovat eriasia. Luovuus on kuin informaatioteknologia tänä päivänä: sitä tarvitaan kaikessa tekemisessä.

**Luku 4: Teemme tarvittavat rakenteelliset uudistukset freelancereiden työskentelyolosuhteiden parantamiseksi.
Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

Vapaan kentän taiteilijoille ja kulttuuriammattilaisille sekä freelancereille pitää pystyä tarjoamaan sujuvia tapoja yhdistää osa-aikaista yrittäjyyttä, palkkatyötä (esimerkiksi opetustyössä) ja apurahalla toteutettavaa taiteellista työskentelyä. Samalla mahdollistetaan heille asuminen muuallakin kuin pääkaupunkiseudulla tai suurimmissa kaupungeissa. Kyse on kulttuurin saavutettavuuden varmistamisesta: julkiset kulttuuripalvelut eivät yksin riitä ja yksityisen puolen palvelujen ylläpitämiseen ja tuottamiseen tarvitaan vapaata kenttää.

**Luku 5: Tarjoamme kaikille suomalaisille tasavertaiset mahdollisuudet nauttia kulttuurista.
Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

Tämä edellyttää sitä, että kuntien palvelut ovat kunnossa, mutta myös vapaan kentän ja kolmannen sektorin tarjontaa. Se taas edellyttää, että vapaan kentän taiteilijoille ja kulttuuriammattilaisille sekä freelancereille pitää pystyä tarjoamaan sujuvia tapoja yhdistää osa-aikaista yrittäjyyttä, palkkatyötä (esimerkiksi opetustyössä) ja apurahalla toteutettavaa taiteellista työskentelyä. Samalla mahdollistetaan heille asuminen muuallakin kuin pääkaupunkiseudulla tai suurimmissa kaupungeissa. Kyse on kulttuurin saavutettavuuden varmistamisesta: julkiset kulttuuripalvelut eivät siihen yksin riitä ja yksityisen puolen palvelujen ylläpitämiseen ja tuottamiseen tarvitaan vapaata kenttää. Siellä harva työllistyy edellä mainittujen alueiden ulkopuolella yksinomaan palkkatyöllä, yrittäjänä tai taiteellisen työn tekijänä vaan elannon kokonaisuus koostuu useammasta osatekijästä, joista yhdenkin puuttuminen saattaa tehdä yhtälöstä mahdottoman.

Talka Anu

Lappeenrannan kaupunki, kulttuuripalvelut - Lappeenrannan kaupunki,
kulttuuritoimi